

præmittentes, seu ex aliqua causa nequeunt, instrumenta resignationum, & cessionum, de quibus rogati fuerunt, tamquam coram eis, & testibus factarum partibus indifferenter dant, quorum vigore illis exhibitis literæ Apostolicæ, super resignationibus, seu cessionibus ipsis illas admitti, mandando, aut etiam admitendo, absque eo quod Notarii prædicti manum a tergo ipsarum literarum apponant, tam per Cancellariam, quam Cameram Apostolicam juxta illarum stylum expediuntur, ac quod nonnulli Judices, dictæ Curie transumpta supplicationum, provisionum, beneficiorum, & aliarum gratiarum per Sanctitatem suam, & in ejus presentia signatarum, & registrarum, ac etiam earumdem supplicationum prætextu, literas, & mandata de adipiscenda possessione beneficiorum in illis expressorum, antequam literæ Apostolicæ desuper expedite fuerint, expediant, & concedant, ex quo plura inconvenientia subsequuntur, & diversæ querelæ ad aures Sanctitatis sue perferuntur.

Notariis ne deat instrumenta resignationum &c.

§.2. Volens etiam hujusmodi abusibus, & inconvenientibus, congruis remediis obviare, tam Cancellariæ & Camere prædictarum, quam aliis quibuscumque Notariis publicis, sub penis supradictis mandavit, ne de cetero instrumenta resignationum, seu cessionum beneficiorum in dicta Curia, etiam sine supplicatione pro tempore factarum, seu præsitiorum in illis consensuum traderet.

Præsentibus Cancellariæ & Camere ne vigore illorum instrumentorum literas Apostolicas expediant.

§.3. Necnon tam per Cancellariam, quam per Cameram prædictas expediendarum, præsentibus, ne prætextu dictorum instrumentorum literas Apostolicas super resignationibus, & cessionibus prædictis, cum mandato eas admittendis, confuso quod illæ coram Notario, & testibus in dicta Curia factæ fuerunt, vel etiam cum earum admisione dicendo quod de illis per publica documenta extitit legitime facta fides, expedire.

Et Judicibus ne deat mandata capiendi possessionem beneficiorum.

§.4. Necnon quibusvis Judicibus dictæ Curie quavis ordinaria, vel delegata auctoritate fungentibus, & quocumque nomine nuncupatis, sub eisdem penis ne transumpta supplicationum Apostolicarum, & literas, seu mandata illarum vigore possessionem beneficiorum Ecclesiasticorum apprehendendi, dare, & concedere quomodolibet præsumant, decernens irritum &c.

PP. subscrip.

Placet, publicetur, & describatur in Cancellaria I.

Publ. Pont. An. VII. die 22. Septemb.

Letta, & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo, die vigesima secunda mensis Septembris, Pontificatus SS. D. N. Clementis divina providentia Papæ VII. Anno VII.

Summa Cõst. præsent.

Sequitur alia declaratio præcedentis Constitutionis.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Clemens divina providentia Papæ VII. Constitutionem suam

de consensibus in Cancellaria, vel Camera Apostolica ex tunc de cetero præstandis quoad materias Franciæ infra tres menses, in aliis vero infra quindecim dies a die extensionis eorumdem consensuum computandos in libris solitis, & authenticis adnotandos, ad obviandum fraudibus quæ in retardatione adnotationis consensuum hujusmodi committebantur, nuper editam declarando.

Declaratio temporis præfixi Notariis adnotandi consensuum.

§.1. Voluit quod dicta tempora non a die extensionis consensuum in dictis libris, cum ipsa Constitutio sic nihil operaretur, nec per eam dictis fraudibus in aliquo obviaretur, sed a die præstationis eorumdem consensuum intelligi debeant. Et quoniam nonnumquam præstantur consensuum super supplicationibus nondum ad registrum missis, sed adhuc poenis Datarium suum existentibus, & Notarii non possunt tales consensuum in dictis libris adnotare, nisi videant hujusmodi supplicationes registratas, seu expeditas, & sæpe labuntur dicta tempora, antequam ipse supplicationes ad registrum mittantur, seu expediantur, voluit, & declaravit, quod tunc, & eo casu dicta tempora a die, quo Datarium hujusmodi supplicationes ad registrum, vel Summam miserit, computari debeant. Diem autem missionis hujusmodi de cetero adnotabit Datarium pro tempore in calce supplicationum consensuum aliquem requirentium per hæc verba, videlicet. Missa die tali N. Datarium, quæ verba voluit ad plenam probationem missionis prædictæ sufficere.

Declaratio, quod Notarii nocent etiam datam missionis, & data supplicationis.

§.2. Præterea voluit, quod Notarii de talibus consensibus rogati in adnotatione, illarum in dictis libris faciendæ teneantur de die missionis hujusmodi, sicut de data supplicationum, expressam mentionem facere, ut die præstationis consensuum, & die missionis supplicationum hujusmodi simul junctis ex illorum inspectione evidenter appareant ipsi consensuum infra tempora prædicta in dictis libris adnotati, & Notarii requisiti de cetero ad ponendum aliquos consensuum in libris prædictis, si ex inspectione dierum præstationis consensuum, ac missionis supplicationum viderint dicta tempora ad adnotandum consensuum, ut præfertur, præfixa esse lapsa, consensuum tales in dictis libris adnotare nullatenus præsumant sub penis in dicta priori Constitutione contentis. Et nihilominus adnotatio de illis sic extra tempora prædicta pro tempore facta, ipsique consensuum sic adnotati viribus omnino careant, nulliusque sint roboris, vel momenti. Narrativa quoque per verbum, Hodie, vel Nuper, in literis Apostolicis super materiis ad quarum expeditionis consensuum aliquis requiritur pro tempore expeditis posita, contra præmissa minime attendi debeat, nec aliquem effectum operetur.

Declaratio consensuum non adnotatorum propter impedimenta discessus ipsius Petri ab Urbe.

§.3. Insuper intelligens Sanctitas Sua in protectione sua versus Massiliam, & durante Sanctitatis Sux ab Urbe absentia, ac per aliquos dies, ante, & postquam plures consensuum fuisse præstitos, qui propter varia impedimenta infra dicta tempora juxta dictam

etiam Constitutionem in libris prædictis adnotari non potuerunt, ad consulendum in demnitate partium, dat & concedit Notariis Cancellariæ, & Camere prædictis, licentiam, & facultatem, quod omnes consensuum a die recessus Sanctitatis Sux ab Urbe versus Massiliam usque ad ejs in Urbe felicem reditum, videlicet a die nona Septembris usque ad diem decimam Decemb. 1533. ac per quindecim dies ante recessum, & alios quindecim dies post reditum hujusmodi præstiti in libris prædictis pro absentibus infra tres menses, & pro presentibus infra quindecim dies a die publicationis præsentis Constitutionis computandos adnotari possint, & valeant. Necnon consensuum hujusmodi sic adnotandos, ac etiam de mandato Sanctitatis Sux, vel Datarii sui jam adnotatos, in omnibus valere, & validos esse, perinde ac si infra tempora dicta prioris constitutionis in eisdem libris adnotati fuissent.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes in quibusvis causis, motis, & movendis, & etiam per appellationem ad huc pendentes, interpretari, ac judicare debere. Ac irritum &c. si secus fiat. Constitutione prædicta cum penis in ea indictis alias in suo robore permanentibus.

PP. subscrip. Publi. P. A. XI die 4. April.

Placet, publicetur, & describatur. Letta, & publicata fuit die Martis 14. Aprilis 1534. Pont. SS. D. N. Anno XI.

XVIII.

De dispensatione Fratrum Militiæ de Calatrava Ordinis Cisterciensis, circa ordinationes quibus cavetur, quod ipsi non nudi, & cincti dormiant, & tam diurnis, quam nocturnis horis, divina officia recitent.

De hac Militiæ, alias postea Constitutiones indicatas supra in Constit. IV. Adriani VI. Dum intra sol. 9.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Apostolicæ Sedis consueta clementia, lapsis ad eam post excessum cum humilitate recurrentibus personis, sub suavi præsertim sacre Religionis Militiæ de Calatrava Cisterciensis Ordinis, pro fidei Catholice exaltatione instituta, militantibus, libenter se propitiam, & benignam exhibere, & dum id humiliter petierint, sue pietatis gremium aperire, illosque gratiose favore prosequi consuevit, quos ad id alias propria virtutum merita multipliciter commendant.

Fratres, & Milites de Calatrava ex ordinationibus Militiæ nudi, & cincti dormire, & ne dum de

§.1. Sane carissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Rex Illustris in Imperatorem electus, qui etiam Castellæ, Legionis, Aragonum, & utriusque Siciliæ Rex, ac dictæ Militiæ per Sedem Apostolicam deputatus perpetuus Administrator Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

existit, suo, & dictorum filiorum, Capituli, & univerforum Diffinitorum nuncupatorum, ac aliorum Priorum, Præceptorum, Fratrum, & Militum ejusdem Militiæ nominibus, per dilectum filium Rami- rum Nuñez de Aguilera, Præceptorem, domus de Mestanca, Militiæ, & Ordinis prædictorum, Toletanæ Diocesis, Nuncium suum super hoc ad nos destinatum, nobis nuper exponi fecit, quod licet in modo vivendi institutionibus regularibus, statutis, & consuetudinibus dictæ Militiæ, ac eis traditis, etiam forsitan juramento, confirmatione Apostolica, aut alia firmitate roboratis, inter alia caveri dicatur expresse, quod Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & persona Militiæ hujusmodi pro tempore existentes, vestiti, & cincti dormire, ac nonnulla Pfalteria, Psalmos, Orationes, & alia Officia Divina annuatim, & diutius, ac nocturnis temporibus, & horis diversis, dicere, & recitare, & alia tunc expressa facere teneantur, & illa negligentes excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aut alias sententias, censuras, & poenas incurrant.

1526. die, sed etiam de nocte officia divina recitare teneantur.

§.2. Tamen a multis annis citra, illa in eadem Militiæ, quoad dormiendum vestitos, & cinctos, ac quoad debitum modum dicendi officium negligenter fecerunt, ac multi illa, non in totum, vel modo, aut temporibus debitum dixerunt, & recitarunt, ac nudi, & sine cingulo dormierunt, & in omnibus aliis observandis negligentes fuerunt.

Sed d. Constitutiones observare non fuerunt.

§.3. Quare pro parte ejusdem Caroli Regis, in Imperatorem electi, & Administratoris asserentis, nonnullos ex eisdem Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus, ac personis, ob securitatem eorum, & aliorum suorum confratrum, & personarum conscientiarum, a præmissis negligentibus, & culpis absolvi desiderare, eisdem nominibus nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eis in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Carolus Rex administrator d. Militiæ de ejusmodi illorum culpis abolitionem petit.

§.4. Nos igitur attendentes, quod præfata Sedis exuberans clementia, cum humilitate petentibus sue pietatis gremium aperire non denegat, quique hodie, & alias per diversas nostras literas, Horas, & Officium, ac Psalmos hujusmodi, in alias orationes, & versus tunc expressos, eisdem Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & personis commutavimus, & circa modum vivendi, ac quod nudi, & sine cingulo dormirent, & aliqua alia tunc expressa, eis concessimus, & indulgimus prout in ejusdem literis plenius continetur, Capitulum, Diffinitores, & alios Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & personas prædictas, ac eorum singulos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, 12 harum

Et hic Pontifex petitam abolitionem concedit.

harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Apostolica auctoritate, tenore presentium, omnes, & singulos Priores, Praeceptores, Fratres, Milites, & personas Militiae hujusmodi, a negligentibus, & culpis praedictis absolvimus, ac illis, ut aliquam elemosynam, ad arbitrium dilecti filii Prioris Conventus Militiae hujusmodi, seu ejus Vicegerentis, pro poenitentia salutari, quam pro praemissis facere deberent, omnino erogare procurent, mandamus.

§.5. Ac quod deinceps perpetuis futuris temporibus quoties Capitulum Generale dicte Militiae celebrabitur in principio ipsius Capituli pro tempore existens Prior Conventus Militiae hujusmodi, seu ejus Vicemgerens, omnes, & singulos Priores, Praeceptores, Milites, Fratres, & personas dicte Militiae in eodem Capitulo pro tempore intereuntes, a quibusvis similibus culpis, transgressionibus, omissionibus, vel negligentibus, ac quibusvis excommunicationibus, suspensionibus, & interdictis, ac reliquis Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa in eos latis, inflictiis, & promulgatis, aliisque eorum peccatis, delictis, criminibus, & excessibus quibuscumque quantumcumque gravibus, & enormibus, dummodo talia non fuerint, propter quae dicte Sedes foret merito consulenda, absolvere, ac eis pro praemissis poenitentiam salutarem injungere; ac cum eis, & eorum singulis super irregularitate per eos quovis modo, & qualitercumque contracta, & contrahenda dispensare, libere, & licite valeat, statuimus, & ordinamus, plenamque, & liberam ad id eidem pro tempore existenti Priori, & ejus Vicegerenti, licentiam, & facultatem concedimus.

§.6. Non obstantibus praemissis, & Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodali-bus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac aliis Militiae, & Ordinis praedictorum, etiam similiter roboratis, statutis, consuetudinibus, privilegiisque, indultis, & literis Apostolicis illis concessis, confirmatis, approbatis, & etiam pluries innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo vigesimo sexto XVII. Kalend. Aprilis, Pontificatus nostri Anno III.

Priorque dicte Militiae in quolibet Capitulo similem absolutionem dandi facultate tribuit.

Quibuscumque non obstantibus.

D.P. An.III. 17. Martii.

XIX.

Quod Syndici, & Procuratores Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci de Observantia, & Monialium S. Clarae, cum eorum conjugibus, atque filiis, domibus, & Monasteriis eorum servientes, gaudeant omnibus gratis, & favoribus, ac privilegio fori, quibus ipsi Fratres potiuntur, & gaudent.

CLEMENS PAPA VII.

Dilecti filii, salutem, & Apostolicam benedictionem.

DUM consideramus assiduos labores, & vigilias, quos dilecti Filii Syndici, & Procuratores Domorum, & Monasteriorum Fratrum Minorum S. Francisci regularis Observantiae, & Monialium Sanctae Clarae, Conceptionis, & Annunciationis, Ordinum, & Sororum Tertiae Regulae Sancti Francisci, sustinere non cessant, merito nos obligant, ut animarum suarum salutem consulamus, ipsosque a quibusvis molestiis, & injuriis, sibi pro tempore illatis, quantum cum Deo possumus, relevemus.

§.1. Idcirco uni syndico, & procuratori hujusmodi cum illius uxore, & liberis, praesenti, & futuro singulae domui, & Monasterio praedictis, pro tempore servientibus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ipsi, & eorum quilibet, omnibus, & singulis Indulgentiis, & peccatorum remissionibus, favoribus, & gratis, quibus Fratres Ordinis Observantiae praedictorum, utuntur, potiuntur, & gaudent, seu uti, potiri, & gaudere poterunt, quomolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, & valeant.

§.2. Et insuper in quibusvis causis, & rebus ipsos syndicum, & procuratorem, concernentibus, civilibus, criminalibus, & mixtis, non nisi coram Judicibus conservatoribus domorum illarum, quarum ipse syndicus, & procurator fuerit, de justitia respondere teneatur auctoritate Apostolica concedimus, & indulgemus.

§.3. Inhibendo sub excommunicationis latae sententiae poena universis, & singulis Judicibus, Commissariis Ecclesiasticis, & secularibus, quacumque auctoritate fungentibus, ne de causis, contra dictos Syndicos, & Procuratores, motis, & movendis, directe, vel indirecte, quovis quaesito colore, seu praetextu, se intromittere quomodolibet de cetero audeant, vel praesumant. Decernentes quoscumque processus, contra dictos Syndicos, & Procuratores, per alios quam dictos Conservatores, in causis dumtaxat contra eos motis, & movendis habendos, & sententias ferendas, nullos, & invalidos, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse, ac irritum, & inane, si secus super his, a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec-

Causa Constitutionis.

Syndici, & Procuratores Fratrum Minorum de Observantia possunt cum eorum filiis, & uxoribus, privilegiis ipsorum Fratrum.

Et signantur privilegio fori.

Inhibito quae prohibetur ceteris aliis Judicibus quam Ordinis Conservatoribus, cognitio hujusmodi causarum.

Quibuscumque non obstantibus.

neon Ordinum praedictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum hujus Bullae.

Dat. P.A.III. 6. Aprilis.

§.4. Volumus autem, quod praesentium transumptis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Episcopi &c.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub Anulo Piscatoris, die 16. Aprilis, millesimo quingentesimo vigesimo sexto, Pontificatus nostri Anno III.

XX.

Ex Regest. in Archiep. Sat.

Erectio Cathedralis Ecclesiae Theatin. in Metropolitanam cum jurisdictione, superioritate, ac praeiudicatione suffraganeorum.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procuratorem.

SUPER universas orbis Ecclesias eo disponente, qui cunctis imperat, & cui universa deserviunt, meritis licet imparibus constituti levamus in circuitu agri Domini oculos nostrae mentis, more vigilis pastoris inspecturi, quod Ecclesiarum ipsarum statui congruat, quod operis circa illas, earumque statum prosperum, & felicem impendi debeat, & divino fultu praesidio, quo cuncta, & sui benignitate pro populorum suorum Christianissimum salute disponit ad ea, quae statui Ecclesiarum hujusmodi congruant, nostri ministerii partes utiliter intendere curamus, pro ut in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Civitas Theatina decora, & Ecclesiae Cathedralis dignitatem, beneficiaque in eam collata a Felice Episcopo enunciat.

§.1. Sane attendentes Civitatem Theatin. in centro Provinciae Aprutinae Regni Siciliae, citra Farum, quae amplitudine celebris fore, & infra se novem Civitates, & quamplura Oppida, & Castra, ac ob ejus excellentiam proprium Vice-Regem habere dignoscitur, constitutam, ac totius Provinciae praedictae caput, necnon a clare memoriae Regibus Siciliae, qui pro tempore fuerunt, pluribus privilegiis munitam esse, & in ea Regios Auditores residere, Baronesque ipsius Provinciae pro illius tractandis negotiis congregari consuevisse, ac Ecclesiam Theatin. cui venerabilis frater Felix Episcopus Theatin. Praelatus noster domesticus praestitit, inter alias ipsius Provinciae Cathedralis Ecclesiae insignem, & notabilem, ac metropolitanicae prelatione dignam merito existere, necnon dilectos filios Communitatem ipsius Civitatis Theatin. propterea, pro augmento dotis mensis Episcopalis, ejusdem Ecclesiae Theatin. redditus annuos trecentos ducatos monetae dicti Regni, seu certam pecuniarum summam pro dictorum reddituum annuorum exemptione assignare paratos existere.

Fam in Metropoli erigit assignatis Ecclesiae Suffraganeae.

§.2. Ex his, & nonnullis aliis rationabilibus causis moti habita super his cum fratribus nostris deliberatione matura, ad omnipotentis Dei laudem, & honorem, nec-

non Fidei Catholicae exaltationem praesentiam Ecclesiam Theatin. in Metropolitanam, cum Archiepiscopalis dignitatis jurisdictione, & superioritate, ac Crucis delatione, & aliis Metropolitanis insigniis de Fratrum eorumdem consilio Apostolica auctoritate tenore praesentium erigimus, & instituiamus, ac illi Lancianen., Pennen., & Adrien. Civitates, & Dioeceses, pro ejus Provincia, & ipsarum Lancianen., Pennen., & Adrien. Ecclesiarum Praesules pro tempore existentes pro suis suffraganeis Episcopis, necnon dilectos filios Capitula Ecclesiarum, ac Clerum, & populum Civitatum, & Dioecesium earumdem, pro suis Provincialibus Clero, & populo. Ita quod ipsi quoad omnia Metropolitanica, & Archiepiscopalia jura, superioritatem, & jurisdictionem pro tempore existenti Archiepiscopo Theatin. subiecti sint, & tamquam membra capiti obsequentes, eidem Archiepiscopalis iuribus respondere debeant de simili consilio, auctoritate, & tenore praedictis concedimus, & assignamus.

§.3. Necnon mensis praedictae redditus annuos pro illius dotis augmento hujusmodi per eandem Communitatem, ut praefertur, assignandos, seu pro illorum emptione, & pecuniarum summa per ipsos Communitatem assignanda emendos cum assignati, seu empti fuerint ex nunc prout ex tunc, & contra perpetuo applicamus, & appropiamus.

§.4. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum &c.

Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo vigesimo sexto, Kalendis Junii Pontificatus nostri Anno III.

XXI.

Procuratori Reverendae Camerae Apostolicae assignatur vigesima portio omnium poenarum, quae ex causis criminalibus, aut ab eis procedentibus, ad eandem Camerae, ipso, vel ejus substitutis procurantibus perveniunt.

De munere Procuratoris Fiscalis, ceterisque causis Fiscalis concernentibus, vide supra Const. VI. Innoc. VIII. Cum sicut. Tom. III. Par. III. fol. 203.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quoniam nulli debet officium suum esse damnosum; nec labor, fides, & industria

Novos redditus ei tribuendos statuit.

Clausula pro perpetua hujusmodi orationis firmitate.

Dat. die 7. Junii 1526. An. III.

Causa concessio.

1526.

dustria alicui damno esse. Idcirco nos, qui de fide, diligentia, labore, & solertia dilecti filii Benedicti de Valentibus, Nostri, & Camera Apostolicæ Procuratoris Fiscalis circa huiusmodi procuracionis officium, & quæ officium ipsum concernunt, & alia, quæ quotidie eidem peragenda committimus, tam plurimorum fide digna relatione, quam ex facti evidentia & experientia, plenam & veram notitiam habemus, ut valeat in prædictis, & aliis eius virtutibus perseverare, & de bono in melius procedere, & officium procuracionis huiusmodi iuxta ipsius concedentiam, & dignitatem gerere, & exercere.

Assignatio portionum de qua in rubr.

§.1. Motu proprio, & ex nostra certissima scientia per præsentem statuimus, decernimus, ordinamus, & volumus, atque mandamus, quod de omnibus, & singulis pecuniariis poenis ex causis criminalibus, & provenientibus ab eis, quas cum effectu, Benedicto Procuratore prædicto, vel ab eo deputatis, & deputandis substitutis procurantibus, ad Camera nostram prædictam pervenire contigerit, & quæ hætenus a die suæ electionis pervenerint, idem Benedictus Procurator ad rationem quinque pro centenario, realiter, & cum effectu consequi debeat, & consequatur.

Iussio earum portionum perfolvendi.

§.2. Mandantes dilectis filiis A. tit. Sancti Cyriaci in Thermis Presbytero Cardinali, S. R. E. Camerario, ac Præfidentibus, & Clericis Camera nostræ Apostolicæ, ut prædictam poenam partem, eidem Benedicto Procuratori prædicto, absque exceptione, vel mora, realiter, & cum effectu perfolvat, ac per illos, ad quos spectat, perfolvi faciat, & procurat. In contrarium faciendum non obstantibus quibuscumque.

pp. subscrip. Sola signatura sufficit.

Fiat ut petitur. I. Et quod præsentium sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, & quod literæ in forma brevis, vel aliter, prout eidem Benedicto Procuratori videbitur, & placebit, expediri possint, & valeant.

D. P. An. IV. 27. Novem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum. 5. Kal. Decembris Anno IV.

XXII.

Ex Regest. in Arch. Vat.

Animadversio contra illos, qui Sal Cameræ Apostolicæ rapiunt, distrahunt, vel alias quomodolibet illius asportationem impediunt, ac perturbant.

CLEMENS PAPA VII.

Universis, & singulis presentes literas inspecturis Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

PRO injuncta Nobis Pastoralis officii cura nostros Sedis, Cameræque Apostolicæ redditus conservare, & si quo quam finitiorum successu labefactari contigerit, quoad fieri potest, eos restituere tenemur.

Nonnulli Salinas fabricabant in præ-

§.1. Sane nuper accepimus quod nonnulli Domini temporales feudatarii nostri,

hominesque illis in temporalibus subiecti, etiam nonnullæ Communitates, Universitates, & particulares Personæ Nobis, Sedi- que prædictæ etiam in temporalibus subdita, libertatem negocii Salis nostri, quod inter præcipua Regalia nostra merito censetur, illiusque Dohanerios, & Ministros impedire, & damnificare, ac Sal ipsum, dum per eorum Territoria ad loca deputata transfertur, aut ex Magazenis, in quibus conservatur, rapere, interciperere, occupare, & ad alia non deputata loca transferre, ibique venderè, emere, contractare, & alias diversimode etiam salveam fabricando fraudes committere, non sunt veriti, neque ventur; Sal vero, quod pro eorum, rerumque suarum usu præsertim a Salaria Almæ Urbis nostræ certo persoluto pretio recipere consueverant, non acceperunt; præteritumque, ut tenebantur, non persolverunt: quinimo, quod pessimum est, aliarum salariorum etiam extra nostrum, & Romanæ Ecclesiæ temporale dominium existentium, Sal pro dicto usu sibi comparaverunt in grave nostrum Cameræque, & Sedis Apostolicæ, ac Dohanerios præfatorum damnum, & præjudicium, animarum suarum, propter censurarum contra tales promulgatarum incursum damnationem, nostrum, & dictæ Sedis contemptum, malumque exemplum, & scandalum plurimorum.

AN. CH. 1528. Iudicium Camera Apostolicæ.

§.2. Quare hos volentes pro nostra, & Camera, Sedisque Apostolicæ, ac Dohanerios indemnitati, & animarum præfatorum saluti desuper opportune providere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia tenore præsentium, quas perpetuo valituras decernimus, nobis, & vestrum cuilibet Nobis, & dictæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiectis, etiam si vestrum aliquis Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, vel alia quacumque Ecclesiastica, ac etiam Marchionali, Principatus, Ducali, vel alia mundana dignitate præfulgeat, sub suspensionis a Divinis, Excommunicationis, & Interdicti censuris Ecclesiasticis, ac etiam privationis Feudorum, Privilegiorum, Indultorum, officiorum, beneficiorum, jurium, & Actionum quorumcumque a Sede Apostolica quacumque de causa etiam onerosa, etiam dispositive exprimenda sub quibusvis verborum formis concessorum, necnon confiscationis, & ammissionis quorumcumque bonorum mobilium, & immobilium quomodolibet obtentorum, & possessorum, ac etiam quinque millium ducatorum auri per quamlibet Communitatem, aut Universitatem, seu in temporalibus Dominum, & mille ducatorum similibus per quamlibet particularem personam contrafacientem, ac aliis per diversas nostras, & Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum Constitutiones, & literas, quas in suo robore permanere decernimus, & quatenus opus sit, innovamus, expressis, & promulgatis, eo incurrendis, & irremissibiliter exigendis respective poenis districte præcipiendo mandamus.

Pœnas temporales, & spirituales in eos infligit, qui Salis R. C. venditionem, asportationem &c. quo modo im- pediant, si subditi sint Sa- dis Apostolicæ.

§.3. No-

Non subditos per quorum Terras Sal R. C. asportari contingat, hortatur, ut opem ferant ad transportationem, & pretium exigendum.

§.3. Nobis vero non subditos paterne requirimus, quod Sal nostrum per loca Nobis, aut vobis subiecta sine aliqua Datii, Gabelle, vel alterius oneris solutione, ut con- ductum est, & sine aliquo impedimento con- duci, & transportari, illiusque Dohanerios, Ministros, & portatores libere negotiari, conversari, ac morari sinatis, & permittatis. Et si a Dohaneris, vel eorum Mini- stris, & portatoribus præfatis, vel eorum aliquo requisiti fueritis, eis statim de fidei Comitibus, & fidei scorta per totum terri- torium vestrum provideatis: Et nihilominus Territoria vestra sub dictis damnorum- que, & interesse poenis afficere: Et si quam huiusmodi Salis quantitatem, aut pecuniarum summas a negotio Salis dependen- tibus interceptis, seu occupari contigit, vel continget, de propriis vestris facultatibus, quoties id contigerit, reservatis tamen vobis contra Interceptores, & occupatores huiusmodi lute, & actione, eisdem Doha- neris, vel eorum Ministris eas una cum ex- pensis factis poenis pecuniariis propterea in- cursis, & interesse forsan passio, eisdem sine aliqua mora, vel tergiversatione integre restituti, & satisfacti, aut restitui, & satisfieri faciatis cum effectu: Et Sal quod a Salaris nostris accipere consueveritis, & de- betis ab eisdem nostris Salaris, tam pro tempore decurso, quam in futurum, & non ab aliis omnino capiat, ac pretium, & pecuniarum summas, quod pro Sale vobis respective deputato, etiam non accepto, tam de præterito statim, quam de futuro sui temporibus solvere debetis Dohaneris seu eorum Ministris præfatis, cum effectu perfolvatis.

Executores Banimentii hu- jus deputat.

§.4. Mandantes Commissario pro tem- pore existenti, & dilectis filiis Camera nos- træ Apostolicæ Præfidentibus Clericis, necnon Provinciarum nostrarum, ac Civita- tum, Terrarum, & locorum præfatorum, Legatis, Vice-Legatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, Commissariis, Pratori- bus, Communitatibus, Universitatibus, Officialibus, & Executoribus quibuscumque nunc & pro tempore existentibus, quacum- que potestate, & auctoritate fungentibus, & cuilibet eorum, quod quoties a dictis Doha- neris, vel eorum Ministris fuerint requisiti, eis, & cuilibet ipsorum per se, vel alium, seu alios in præmissis, & circa ea saveant, & assistant: præsentisque, & alias a Nobis, ac Prædecessoribus nostris Romanis Pontifi- cibus super negotio Salis huiusmodi emanatas Literas, & Constitutiones, quarum te- nores præsentibus pro sufficienter expressis, ac si de verbo ad verbum inferti forent, haberi volumus, in omnibus & per omnia effectum suum fortiri, & debita executioni demandari sub dictis poenis mandent, & fa- ciant, contradicentes, ac in venditione, emptione, transportatione, Salvearum fa- bricatione, aut alias in negotio Salis huius- modi contra præsentium, & aliarum prædi- ctarum Constitutionum, & literarum dispo- sitionem, aut hætenus observatam consue-

tudinem fraudantes per censuras, & poenas in præsentibus, & illis contentas, aliaque juris & facti opportuna remedia summarie, sola facti veritate inspecta, prout in Came- ralis decet procedere, compescendo, in- vocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxi- lio brachii sæcularis.

Hanc legem per Ecclesia- rum Prælatos publicari mā- dat.

§.5. Venerabilibus vero fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis etiam filiis eorum in spiritualibus Vicariis genera- libus, Metropolitanarumque, & Cathedra- lium, & Collegiarum Capitulis, Paro- chialium Ecclesiarum Rectoribus, quod to- ties quoties pro alicujus Dohanerios, Mi- nistrorum, aut aliorum præfatorum parte fuerint requisiti, in Metropolitanis, Ca- thedralibus, Collegiatis, vel Parochialibus Ecclesiis prædictis per affixionem in valvis earum, vel alias voce aliquibus Dominicis, vel aliis festis diebus, dum inibi divina ce- lebrabuntur, presentes, vel earum tran- sumptum etiam in vulgari sermone reda- ctum, ut ab omnibus intelligi possit, pub- licent.

Sic publica- ti omnes te- rere declarat.

§.6. Quas, postquam sic fuerint publi- cata, omnes & singulas utriusque sexus per- sonas, Civitatibus, Dioccesibus, & Paro- chialibus, in quibus, ut præfertur, fuerint publicata, subiectas, ac si illis personaliter intimata fuissent, afficere, & ligare decer- nimus.

Derogat con- trariis.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, seu si Archie- piscopis, Episcopis, Abbatibus, Capitulis, Dominicis, & aliis præfatis, vel quibusvis aliis comuniter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expres- sam, ac de verbo ad verbum de indulto hu- iusmodi mentionem; & quibuscumque aliis pri- vilegiis, gratiis, concessionibus, Indul- gentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum, existant, perque præsentibus non expressa, vel totaliter non inferta effectus præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumcumque totis tenori- bus habenda sit in nostris literis mentio spe- cialis, necnon fel. rec. Bonifacii Papa VIII. etiam Prædecessoris nostri de una, & Con- cilio generalis de duabus dictis, ac de certo numero personarum ad iudicium evocan- darum, ceterisque contrariis quibuscumque.

Præsentium transumptis. credi jubet. Datum die 7. Martii 1528. An. V.

§.8. Et quia difficile foret &c. Datum in Civitate nostra Urbis Veteris die septima Martii millesimo quingentesimo vicesimo octavo, Pontificatus nostri An. V.

Statu-

Ex Resch. in Archiv. Vat.

Statuta, Constitutiones, privilegia, indulta, exemptiones, libertates, concessiones, immunitates, & gratias Senatus, Populique Romani innovat, aliaque circa Conservatorum Salaria, & Lectorum stipendia decernit.

CLEMENS PP. VII:

Ad futuram rei memoriam.

Amorem sui in Populum Romanum explicat Clemens.

UM Nos affectione, dilectioneque non minori, quam aliqui alii ex Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris dilectos, peculiareque nostros, & S. R. E. filios Senatum, Populumque Romanum profequamur, pro aliqua parte damnorum in Alma Urbis nostra Romæ novissima direptione per Milites Exercitus Imperialis illatorum eos recompensare, specialibusque favoribus, & gratiis profequi volentes, omnia, & singula Statuta, Constitutiones, & etiam novas nuncupatas ejusdem Urbis reformationes, ac omnia, & singula privilegia, indulta, exemptiones, libertates, gratias, concessiones, & immunitates, per omnes, & singulos Pontifices Romanos præfatos, & Nos quomodolibet concessa, approbata, confirmata, & innovata approbamus, confirmamus, omnesque, & singulos tam juris quam facti defectus, si qui forsitan intervernerint in eisdem, supplemus, illasque & illa innovamus, & de novo eis concedimus.

Vestigial vini ad dictum pro salario Lectorum Universitatis Urbis.

§.2. Et insuper cum sicut accepimus, Gabella, sive Dohana vinorum Urbis Terræ nuncupata, ab ipsis Senatu Populoque Romano pro Salario, tam ordinarias, quam extraordinarias lectiones in ipsius Urbis studio legentibus imposita, & instituta fuerit, & specialiter primo decretum, quod fructus, ac emolumenta quæcumque ex illa provenientia in Saliariis præfatis, postea vero per se: Leonem Papam X. etiam Prædecessorem nostrum, quod etiam in augmento Salarii Conservatorum ejusdem Alma Urbis, & aliorum illius Officialium pro certa summa aucti, & si quid ultra ex prædictis Saliariis superesset, illud plus in refectione, sive reparatione Manium, sive murorum Urbis exponeretur, & in præfenti anno millesimo quingentesimo vigesimo octavo non fuerint, aut futuri ob qualitatem temporum sint aliqui legentes, quibus Salaria persolvi debeant.

Leo X. decessit totum, quod superest ex dictis Saliariis, applicati in refectione Manium.

§.3. Propterea ejusdem præfentis anni, & aliorum, quibus futuris temporibus forte non legetur, omnes, & singulos fructus ex dicta Gabella provenientes etiam legentium Saliariis destinatos, augmento tamen Saliariorum Conservatorum, & aliorum Officialium prædictorum, & quando in Gymnasio dictæ Urbis legetur, etiam dictis actualiter legentium Saliariis dumtaxat exceptis, in reedificationem, & reparationem murorum prædictorum, & non alios usus exponi, & converti debere, statuimus, & ordinamus.

§.4. Quodque dum, & quoties in Gym-

Actu tantum legentibus solvenda salaria.

nasio dictæ Urbis legi contigerit, actu tantum legentibus, & non aliis, Salaria hujusmodi assignari, & solvi debeant: & si alia assignari contingat, vel hætenus per Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & etiam per Nos assignata reperiantur, tales assignationes, ac mandata de dictis Saliariis solvendis, & inde secuta quæcumque irritamus, & annullamus, & solvere habentibus, ne solvant, inhibentibus.

Concessiones in contrarium factæ irritæ declarantur.

§.5. Et ulterius omnes, & singulas concessiones singulorum Officiorum ad ipsum Senatum, Populumque Romanum spectantium, & pertinentium, seu partem, vel partes illorum fructuum, etiam ex causa affectus, vel alias quomodolibet, tam ab eodem, quam aliis Prædecessoribus nostris præfatis, & Nobis quomodolibet, & cui-cunque factas, & emanatas cassamus, revocamus, irritamus, & annullamus; ipsosque Senatum, & Populum adversus illa perinde, ac si minime emanasset, resistimus, & in eum, in quo ante illas erant, statum plenarie reponimus, & reintegramus.

Obstantium derogatio.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis, concessionibus, assignationibus, etiam ex quavis causa, occasione, vel colore, cui-cunque, etiam Civis Romano factis, literisque Prædecessorum nostrorum, & nostris sub plumbo, vel in forma Brevis quibusvis Personis, etiam Civibus Romanis, in contrarium forsitan concessis, quibus, illarum tenores, & datas pro expressis habentes derogamus, easque specialiter, & expresse revocamus: Statutis, & consuetudinibus etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Cameralio, Gubernatori, & Senatoribus committitur executioni præfentis Literarum.

§.7. Quocirca nostro, & S.R.E. Camerario, ac Gubernatori, & Senatori ejusdem Alma Urbis, nunc, & pro tempore existentibus per hæc scripta mandamus, quatenus eisdem Senatui, Populoque Romano, & agentibus pro eis efficacis defensionis præsidio in præmissis assistentes non permittant eisdem Senatui, Populumque Romanum, eorumque Agentes præfatos ullo unquam tempore, aut quovis quæsto colore contra præfentium tenorem quomodolibet molestari, vel perturbari, Contradictores, & inobedientes per Censuras Ecclesiasticas etiam iteratis vicibus aggravandas, ac poenas pecuniarias suo arbitrio imponendas, & moderandas, & alia Juris remedia appellatione postposita procedendo: Invocato etiam ad hoc, & per eos adhibito, si opus fuerit, auxilio brachii Sacularis. Præmissis, ceterisque contrariis quibuscumque, Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Instituto hujusmodi mentionem.

§.8. Volumus autem, quod Senatus, & Populus prædicti, antequam pecunias præ-

Reparatio murorum faciendi prævio

consensu personæ a Sanctitate Sua deputanda.

Hujusmodi persona compta de accepto, & expensis tenere debet.

Dat. die 27. Aprilis 1528. An.V.

Ac a Cardinali Ordinis Protectoris idem certis additis conditionibus impetratur.

præfatas in refectionem, seu reparationem murorum exponant, personæ per Nos ad hoc deputanda, quo in loco muros ipsos reparare velint, specificare, ipsamque reparationem cum interventu, seu licentia dictæ personæ facere teneantur.

§.9. Quodque eadem persona de pecuniis, tam in hujusmodi reparatione expositis, quam per eisdem Senatui, Populumque Romanum, & Gabella hujusmodi pro tempore exactis, & de omnibus dictæ Gabellæ introitibus computum tenere debeat, ut omnia ad omnem requisitionem Nobis ostendere possit.

Datum Orvieti vigesima quinta Aprilis millesimo quingentesimo vigesimo octavo Pont. nostri Anno V.

Approbatio Congregationis Fratrum Eremitarum, nunc Capuccinorum, Ordinis Minorum Conventualium S. Francisci, cum habitus præfinitione, gratiarumque, & privilegiorum concessione.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Ludovico, & Raphaeli de Fossempronien. Ordinis Fratrum Minorum Professorum, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis, ac virtutum merita super quibus Nos fide digno commendamini testimonio, Nos inducunt, ut votis vestris, præsertim quæ animarum salutem, & religionis propagationem respiciunt, quantum cum Deo possumus, favorabilem annuamus.

Quidam de Fratribus C. ventralibus, de licentia Provincialis Marchie, Eremiticam vitam sub regula S. Francisci ducere ceperunt, & licentiam ad eandem Sedem Apostolicam habuerunt.

§.1. Sane pro parte vestra Nobis nuper exhibita petito continebat, quod vos olim fervore serviendi Altissimo ducti, Ordinem Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum ingressi, in ea professionem emissi, per certum tempus permanistis, & deinde de licentia vestri tunc Superioris, juxta formam literarum Apostolicarum, super unione, & concordia inter prædictos, & Conventuales nuncupatos Fratres dicti Ordinis edita consecratarum, ad ipsorum Fratrum Conventualium consortium vos transfulistis, & a tunc Magistro Provinciali Provincie Marchie dictorum Fratrum Conventualium benigne recepti, ac aliorum Fratrum Conventualium ejusdem Provincie numero, & consortio aggregati fuistis; Et deinde vobis desiderantibus pro animarum vestrarum salute, ac Dei gloria, Eremiticam vitam ducere, & quantum humana paritur fragilitas, Regulam B. Francisci observare, dictus Magister Provincialis licentiam ad Romanam Curiam accedendi, & a Nobis, ac Sede Apostolica quæcumque ad animarum vestrarum salutem, ac Dei gloriam opportuna vobis viderentur, petendi, & impetrandi concessit.

§.2. Ac etiam dilectus filius noster An-

Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

reas tituli Sanctæ Priscæ Presbyter Carinialis, dicti Ordinis Protector, vobis, ut similem impetrationem facere, ita tamen quod unus ex consortio vestro omnium vestrorum nomine, Magistro Provinciali, seu Capitulo Provincie dictorum Fratrum Conventualium, in qua habitaretis, singulis annis se præsentare in signum subjectionis teneretur, & ipse Magister (si sibi videretur) semel in anno, & non ultra vos visitare, & si inveniret vos Regulam prædictam non observare, ad eam plenius observandam, vos admonere, ac debitis modis compellere, posset, præter hæc autem nec vos de loco ad locum transferre, nec aliquid aliud vobis injungere, aut a vobis exigere valeret, sed potius vos tueri, & defendere teneretur, ut in pace possitis Altissimo in divinis famulari, prout in literis patentibus eorundem Cardinalis Protectoris, & Magistri Provincialis desuper confectis plenius dicitur contineri.

Idem postea Fratres a Papa d. licentia opportuna, que provisionem postularunt.

§.3. Quare pro parte vestra Nobis fuit humiliter supplicatum, ut vobis vitam Eremiticam hujusmodi ducendi facultatem, concedere, aliasque in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignemur.

Hic modo Pontifex dictam licentiam impertitur.

§.4. Nos igitur, qui salutem cupimus animarum, vestrum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præfentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac literas prædictas, & in eis contenta quæcumque, præfentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, tenore præfentium, vobis, ut secundum Regulam prædictam, vitam Eremiticam ducere.

Habitum cum Caputio concedit. Alioquin recipere.

§.5. Et habitum cum caputio quadrato gestare.

§.6. Necnon omnes, tam Clericos sacculares, & Presbyteros, quam Laicos ad vestrum consortium recipere.

Barbam deferre.

§.7. Ac, tam illi, quam vos barbam deferre.

Eremiticamque habere indulget.

§.8. Et ad Eremitoria, seu loca quæcumque cum consensu Dominorum eorundem locorum vos conferre, & in his habitare, vitamque austeram, & Eremiticam inibi agere, & in quibuscumque locis mendicare.

§.9. Necnon omnibus, & singulis privilegiis, indultis, & gratiis Ordinis Fratrum Minorum hujusmodi, ac Eremiticam, & Monachorum, seu Eremitarum Camaldulensium largiatur.

Privilegia, & gratias Fratrum Minorum, & Monachorum, seu Eremitarum Camaldulensium largiatur.

1528. Executores que deputat.

§.10. Et nihilominus universis, & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & Abbatibus, aliisque in dignitate Ecclesiastica constitutis personis, necnon Canonicis Metropolitanarum, vel aliarum Cathedralium Ecclesiarum, ipsorumque Archiepiscoporum, Episcoporum, & Abbatum Vicariis in spiritualibus generalibus, discretioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quatenus eorum quilibet, per se, vel alios, seu alii, vobis, & vestrum cuilibet, in premissis efficacis defensionis presidio assistat, & faciat, vos, & vestrum quemlibet, premissis, omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, nec permittat vestrum quemlibet contra tenorem presentium modo aliquo molestari, impediri, aut inquietari. Contradiatores quoslibet, & rebelles, etiam per quascumque de quibus sibi placuerit, censuras, & penas & alia in eis remedia, appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.11. Non obstantibus sel. recor. Bonifacii Papae VIII. Praedecessoris nostri, etiam de una, & consilio generali de duabus diebus edita, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dicti Ordinis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, ac Nos, & Sedem praedictam, etiam per vim generalis legis, ac statuti perpetui, ac motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, & cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, preservativis, exceptivis, rescriptivis, declarativis mentis, attestativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, & consistorialiter quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut certa exquisita forma servanda foret, & in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, illorum etiam tenores presentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis, necnon modis, & formas ad id servandas pro individuo servatis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permanentibus, harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c. Dat. P. An. V. 7. Julii.

Datum Viterbii Anno Incarnationis Dominicae 1528. quinto Non. Julii Pontificatus nostri Anno V.

Communitas Civitatis Brixienensis de exalta pro Lutheranae haerese extirpatione protinus adhibita diligentia laudatur. Amplaque jurisdictio Episcopo, & Inquisitoribus datur, contra perfidum ejusmodi haereticorum, eorumque complicum genus, procedendi.

CLEMENS PAPA VII.

Venerabili Fratri Paulo Zana Episcopo Brixienensi, & dilecto filio Inquisitori haereticae pravitatis in Civitate Brixien., & eorum alteri, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

§.1. **P**lacuit intelligere, quod non solum fraternitas tua, seu ejus dilecti filii Communitas istius Civitatis Brixien. nolentes negligentia, aut desidia eorum, amittere illud optimum nomen eis a parentibus, & antecessoribus suis relictum, omni diligentia curarint, ne haereses his temporibus de novo pullulare possint, sed omnibus remedia adhibuerint, ut si qua sint in ipsa Civitate, extirpentur: & propterea cum ad ipsorum Communitatis notitiam pervenisset, nonnullos in ipsa Civitate, suae famae, & honoris prodigos, ita nefarios Dei, Sanctaeque Matris Ecclesiae rebelles existere, ut non erubescerent Lutheranam doctrinam publice declarare, & quae palam non auderent, seorsum secreto docerent, plerosque inducentes a recta semita declinare, ne ob id forte contra eos ira Dei magis provocaretur, in publico eorum consilio sternerent, tres ejusdem Civitatis cives eligi debere, quorum cura, diligentia, & vigilantia, Lutheranae diabolicae haerese in Civitate ipsa, ejusque Territorio profus extirparetur, & earum auctores, & seminatores condigna poena plesterentur, cum potestate etiam comparandi per Procuratorem eorum Sede Apostolica, & quibuscumque aliis Judicibus Ecclesiasticis, & Saecularibus, & pro praemissorum executione exponendi ex publico, quascumque pecunias necessarias, quod, ut merito ex hoc illi laudari, & plurimum commendari debent, ita etiam vos, prout vestro incumbit officio circa haereses hujusmodi, in Civitate, & Dioecesi Brixien. idem facere, prout speramus, & desideramus, omni diligentia curabitis.

§.2. Cupientes igitur errores, & perversa dogmata in Civitate, & Dioecesi tuis hujusmodi penitus extirpari, & illorum sectatores debita correctione reprimi, ac debitis poenis puniri, Vobis, & alteri vestrum, etiam cum a praefatis electis requisitis fueritis, & alter vestrum requisitus fuerit, omnes, & singulas causas hujusmodi haeresim sapientes etiam criminales, tam dicta Lutherana, quam alia, & erronea, ac perversa doctrina in Civitate, & Dioecesi praedictis exortas, & quas, etiam contra quemdam Joannem Baptistam Palavicinum Ordinis Fratrum Carmelitarum, qui Verbum Dei in proxima Quadragesima in Ecclesia Brixien. predicando publice nonnulla erronea, & a fide

Commendat hic Pontifex Commune Brixie de exacta diligentia pro depulsione, & extirpatione Lutheranae haerese adhibita.

Inquisitoribus jubet hoc idē praestare, & curare debent.

1528.

& a fide Catholica deviantia praedicavit, adeo quod pias hominum aures plurimum scandalizavit, si in Civitate, seu Dioecesi praedictis extiterit, movere, seu exoriri contigerit, cum omnibus, & singulis illi annexis, dependentibus, & emergentibus ab eis, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, prout in similibus procedi consuevit, audiat.

Et procedant appellatione remota, perinde ac si tres sententiae conformes latae fuissent.

§.3. Nos enim vobis, ut auditis hinc inde propositis, etiam usque ad definitivam sententiam inclusive sublato quovis diffugii obstaculo, & prout sacri canones volunt, etiam appellatione qualibet remota, decidendi, & sine debito terminandi, ac sententias desuper per vos, & alterum vestrum latas, & quibusvis appellationibus etiam ad Nos, & Sedem praedictam interpositis penitus rejectis, perinde, ac si tres sententiae conformes in nostrae Rotae Auditorio latae essent, debita executioni demandandi.

Cogantur testes recusantes dicere veritatem.

§.4. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, per censuras Ecclesiasticas appellatione cessante compellendi, veritatis testimonium perhibere.

Citant quoscumque.

§.5. Ac monitiones, & citationes quascumque, confitto de non tuto accessu, seu quod pro monitionibus, & citationibus hujusmodi faciendis ipsorum monendorum, & citandorum praesentia commode haberi nequiret, & per edicta publica locis publicis affigenda, quae perinde ipsos ardeant, ac si eis personaliter intimatae fuissent, faciendi.

Inquirant contra quoscumque Lutheranae haerese sectos, eorumque complices, cuiusque sint conditionis, & praeseminis.

§.6. Ac contra quosque cuiusque status, gradus, ordinis, religionis, vel conditionis, seu praeseminis fuerint, & quacumque Ecclesiastica, seu mundana dignitate praesulgeant, vel exemptione, ipsius Martini, & aliorum erroneorum dogmatum sectatores, sequaces, fautores, defensoresque, ac illis auxilium, consilium, vel favorem, directe, vel indirecte, publice, vel occulte praestantes, inquirendi, & procedendi, ac hujusmodi labe, & aliis haereticis infectos capiendi, & carceribus mancipiendi, ac iuxta canonicas sanctiones, & Sanctorum Patrum instituta, prout qualitas excessuum exegerit, vel conscientiae vestrae expedire visum fuerit, puniendi, & poenis debitis plestendi.

Impenitentes multis poenis coercant.

§.7. Et ad cor redire nolentes, & dictae Ecclesiae communionem, velut putrida membra separatos, & divisos, ac damnationi aeternae cum Satana, & Angelis ejus addictos, ac perpetuo infames, ac interstabilis esse: necnon bona eorum quaelibet, mobilia, & immobilia cuicumque fidelium, libere, & licite invadere, occupare, & sibi acquirere licere: personas eorum captivare, & in perpetuam servitutem adducere, corpora eorum postquam defuncta fuerint sepultura Ecclesiastica carere debere: decernendi, denunciandi, & declarandi.

Redeunt autem ad fidem, & haeresim abjurantes, (non tamen relapsos) servatis hic expressis.

§.8. Et qui ad veritatis lumen redire, & hujusmodi haereses abjurare voluerint, postquam errorem suum deposuerint, idque humiliter petierint, si alias relapsi non fuerint, recepta ab eis prius abjurazione haereticorum. Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

sis, & errorum hujusmodi legitime, & publice facienda, praestandoque per eos juramento, quod talia, deinceps non committent, nec talia, vel alia his similia committentibus, seu adherentibus, consilium, auxilium, vel favorem, per se, vel alium, seu alios praestabunt, ab omnibus, & singulis excommunicationis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, etiam in literis sel. rec. Leonis Papae Decimi Praedecessoris nostri contra dictum Martinum editis, contentis, quas praemissorum occasione quomodolibet incurriserint, ac ab hujusmodi delictis, excessibus, & criminibus, necnon alia in forma Ecclesiae consueta absolvendi, & super irregularitate, propterea quomodolibet contracta dispensandi, omnemque inhabilitatis, & infamiae maculam, sive notam penitus abolendi, eosque rehabilitandi, & ad nostrum, & ejusdem Sedis gremium, necnon gratiam, & benedictionem restituendi, & reponendi.

abolvant, & super irregularitate incurfa dispensent.

§.9. Omniaque, & singula alia, quae ad hujusmodi pestem reprimendam, & radicatus extirpandam necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, ordinandi, coercendi, & exequendi, ac auxilium brachii saecularis, si opus fuerit, invocandi.

Ceteraque alia necessaria ad hujusmodi extirpationem faciendam, & exequantur.

§.10. Et ad praemissa omnia, & singula, si, & quando expedire vobis, & alteri vestrum visum fuerit, viros aptos, & idoneos, cum simili, vel limitata potestate, subdelegandi, & deputandi, ipsosque quoties opportunum, vobis, & alteri vestrum videbitur revocandi, ac loco ipsorum alios similiter deputandi, auctoritate Apostolica plenam, & liberam potestatem, auctoritatem, facultatemque concedimus per praesentes.

Et ad praemissa alios idoneos viros si opportunum fuerit, deputent.

§.11. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quae idem Leo Praedecessor in suis literis voluit non obstare, & quae pro expressis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque, etiam si in eis essent clausulae aliquae derogatoriae derogatoriarum, & de quibus oporteret fieri specialis, & individua mentio, & de verbo ad verbum, quas pro expressis haberi volumus, & eis derogatum esse censemus, & intendimus.

Non obstantibus quibuscumque.

Dat. Viterbii sub Annulo Piscatoris, die decimatertia Julii millesimo quingentesimo vigesimo octavo, Pontificatus nostri Anno quinto.

D. P. An. V. 13. Julii.